

FUNDAȚIA SOROS-MOLDOVA

BULETIN INFORMATIV

IANUARIE 2012

CUPRINS

Programul de Drept

Programul Buna Guvernare

Programul Sănătate Publică

Programul Egalitate și Participare Civică

Programul Mass-Media

Anunțuri

Evenimente viitoare

Fundația Soros-Moldova este o organizație neguvernamentală, nonprofit și apolitică, înființată în anul 1992 de către filantropul George Soros, cu scopul de a promova valorile societății deschise în Moldova. Fundația contribuie la democratizarea societății prin elaborarea și implementarea unor programe în diverse domenii, precum: mass-media, politici culturale, reforma judiciară, buna guvernare, participare civică și sănătate publică. Ne puteți contacta, scriindu-ne pe adresa: **str. Bulgară, 32, Chișinău, R. Moldova**; sau la adresa de e-mail: **foundation@soros.md**.

Telefoane de contact: 270232, 270031, 274480; fax - 270507

Ne găsiți și pe **Facebook** – Fundația Soros-Moldova.

PROGRAMUL DE DREPT

FUNDAȚIA SOROS-MOLDOVA LANSEAZĂ UN NOU PROIECT ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI

Programul de Drept al Fundației Soros-Moldova anunță lansarea proiectului „**Promovarea educației comunitare și documentarea cazurilor de încălcare a drepturilor omului la nivel local, prin abilitarea juridică a para-juriștilor**”. Proiectul are drept obiective 1) crearea mecanismelor de documentare a încălcărilor drepturilor omului în mediul rural prin conectarea para-juriștilor la mecanismele și serviciile naționale de protecție a drepturilor omului și 2) sporirea gradului de respectare a drepturilor omului la nivel de comunitate prin activități de educare și conștientizare realizate de către para-juriști.

În prima etapă a proiectului, un grup de experți va elabora Ghidul drepturilor omului pentru para-juriști, care va conține o descriere a celor mai frecvent încălcate drepturi la nivel local, însoțită de prevederile relevante ale legislației în vigoare pentru protecția drepturilor omului, precum și de o serie de studii de caz cu potențiale soluții, întrebări și răspunsuri. Ghidul va servi drept instrument de lucru atât în cadrul programului de instruire pentru para-juriști prevăzut în cadrul proiectului, cât și în activitatea zilnică a acestora de documentare și raportare a cazurilor de violare a drepturilor omului la nivel local.

Pentru derularea cu succes a proiectului vor fi încheiate acorduri de parteneriat cu organizațiile non-guvernamentale și mecanismele naționale de protecție a drepturilor omului. De asemenea, susținerea din partea mass-mediei va contribui esențial la realizarea obiectivelor proiectului.

Proiectul a demarat în luna ianuarie 2012 și va fi implementat pe parcursul a 12 luni în cadrul Programului de Drept al Fundației Soros-Moldova.

Director de program – Victor Munteanu

Pentru informații suplimentare, contactați: Sergiu Rusanovschi, Coordonator de proiect,
email: srusanovschi@soros.md.

PROGRAMUL BUNA GUVERNARE

MONITORIZAREA POLITICILOR ANTICORUPȚIE ÎN AUTORITĂȚILE PUBLICE: SUCESE REALE SAU RATATE?

Transparency Internațional – Moldova a lansat **Raportul de monitorizare a politicilor anticorupție pentru anul 2011**. Scopul monitorizării a fost analiza performanțelor autorităților publice centrale în implementarea politicilor de prevenire a corupției, identificarea deficiențelor și elaborarea recomandărilor de îmbunătățire a acestor politici. Printre **politicile monitorizate** figurează: crearea mecanismului intern de prevenire a corupției; desfășurarea procesului de autoevaluare a riscurilor instituționale de corupție; respectarea prevederilor legale privind declararea veniturilor și proprietății; declararea intereselor personale și a conflictelor de interese; eficientizarea sistemului de petiționare; transparența procedurilor de recrutare a personalului etc. În calitate de **instrumente de monitorizare** au fost utilizate: solicitarea informațiilor de la APC, verificarea informațiilor în cadrul instituției, interviuarea funcționarilor publici, aplicarea metodei „clientului misterios”, efectuarea sondajelor expres la ieșirea din instituții.

Concluziile generale ale raportului sunt următoarele:

- Deși în Republica Moldova există un cadru legal de prevenire și combatere a corupției, acesta este, în mare măsură, nefuncțional din cauza neconcordanței cu standardele internaționale din domeniu, lipsei unui mecanism eficient de aplicare, precum și neatragerii la răspundere a factorilor de decizie pentru neaplicarea/neglijența în aplicarea politicilor anticorupție;
- Deși politicile monitorizate au fost parte componentă a Planurilor de acțiuni 2005-2010 de implementare a *Strategiei Naționale de prevenire și combatere a corupției* și au avut un caracter permanent, nici una din APC monitorizate nu le-a aplicat în complexitate;
- Politicile de prevenire a corupției nu se extind asupra instituțiilor și întreprinderilor de stat cu un risc sporit de apariție a corupției subordonate APC.

În profilul politicilor de prevenire a corupției pot fi remarcate următoarele constatări:

Mecanismul intern de prevenire a corupției și protecționismului. Persoana responsabilă de prevenirea corupției în APC fie nu e desemnată, fie este desemnată la un nivel inferior celui cerut de legislație. Măsurile de prevenire a corupției se rezumă, cu precădere, la recepționarea informațiilor de la populație (petiții anonime, telefoane de încredere etc.), instruirea angajaților și a populației.

Respectarea prevederilor privind declararea veniturilor și proprietății. Deși practica demonstrează multiple încălcări ale legislației în acest domeniu, practic nimeni nu a fost pedepsit. Se creează un mecanism nefuncțional introdus prin lege: autoritatea care are acces la baze de date specializate (CCCEC) poate interveni doar la solicitarea organului care nu are un asemenea acces și deci, nici o posibilitate reală de a controla aceste declarații (comisia departamentală/Comisia Națională de Integritate), rezultatul fiind nedepistarea declarațiilor cu nereguli sau a altor încălcări.

Declararea intereselor personale și a conflictelor de interese (CI). Majoritatea absolută a funcționarilor nu a depus nici declarații de interese personale, nici declarații de conflicte de interese. Există curențe în legislație, în special, sunt confuze noțiunile de conflict de interese și interese personale, lipsește un mecanism eficient de implementare a legislației, nu sunt prevăzute sancțiuni semnificative pentru nedeclararea intereselor personale. APC nu aplică Legea CI: nu au fost desemnate persoane responsabile de controlul respectării Legii CI și Codului de conduită, nu a fost inițiată procedura declarării intereselor personale și a CI.

Eficiența sistemului de petiționare. Persistă imperfecțiuni în cadrul legal, inclusiv în contextul transparenței sistemului de petiționare, prevenirii utilizării abuzive a acestuia, supravegherii aplicării legislației, protecției petiționarilor. Deși APC au desemnat persoane responsabile de activitatea de petiționare, în aplicarea legislației există multiple probleme: nereguli în evidența și păstrarea petițiilor; practici negative în examinarea petițiilor (de ex., înregistrarea în calitate de petiții a denunțurilor de săvârșire a infracțiunilor, transmiterea petiției spre examinare funcționarului privitor la care petiționarul s-a plâns, netransmiterea petițiilor în care se invocă încălcări cu caracter administrativ sau penal spre examinare organelor competente), transparența minimă în funcționarea sistemului de petiționare (lipsesc informații despre petițiile înregistrate, examinate, modul de examinare, nu se publică note informative), cunoașterea insuficientă a legislației de către funcționari și petiționari.

Desfășurarea procesului de autoevaluare a riscurilor instituționale de corupție. Doar două din patru APC au prezentat informații privind implementarea autoevaluării riscurilor de corupție, procedura în cauză demarând

doar după mai bine de doi ani și jumătate de la intrarea în vigoare a hotărârii guvernamentale respective. Nici una din instituțiile care au inițiat procedura de autoevaluare nu a finalizat acest proces și nu a oferit informații din raportul de autoevaluare și din planul de integritate instituțională.

Transparența procedurilor de recrutare a personalului. APC monitorizate, de regulă, evită să dezvăluie informațiile ce țin de recrutarea funcționarilor sau oferă informații parțiale. Nici una din instituții nu a indicat concedieri operate în temeiurile incompatibilităților și restricțiilor prevăzute de legislație, chiar dacă percepțiile privind angajările datorate relațiilor de rudenie sunt foarte răspândite în cadrul acestora. Doar o autoritate publică a anunțat despre plasarea pe pagina web a informațiilor privind desfășurarea concursurilor de ocupare a funcțiilor publice și de anunțare a rezultatelor acestor concursuri.

Calitatea paginilor web și transparența achizițiilor publice. Toate APC dispun de pagini web, în mare măsură, conforme cadrului legal. Cu toate acestea, se remarcă insuficiența și chiar lipsă unor informații despre activitatea APC: la toate instituțiile nu sunt complete sau lipsesc datele despre obiectivele și funcțiile subdiviziunilor; nici o instituție nu a inserat datele despre planificarea și executarea bugetelor, rezultatele controalelor/auditelor efectuate și activitatea anticorupție; la două AP lipsesc informațiile despre modul depunerii petițiilor. Informațiile despre efectuarea achizițiilor publice sunt prezentate la minimum pe paginile web: la trei din APC monitorizate lipsesc planurile anuale de achiziții publice, anunțurile de achiziții nu poartă caracter permanent, lipsesc datele privind atribuirea contractelor de achiziții publice.

Calitatea activității liniilor fierbinți (LF). Deși în APC sunt create LF, numerele acestora fiind plasate pe paginile web, modul lor de funcționare este diferit: de la LF operate „pe viu”, robotizate până la linii „moarte”. Aplicarea tehnicii „clientul misterios” atestă că doar două LF sunt funcționale, acestea fiind instituite în subdiviziuni cu abilități respective. APC nu au comunicat despre transmiterea informațiilor parvenite la LF către organele cu atribuții de combatere a corupției.

Suplimentar la evaluarea calității politicilor anticorupție enunțate, raportul de monitorizare include propuneri concrete de ameliorare a acestor politici. Propunerile și recomandările din raportul de monitorizare au fost prezentate către Guvernul și Parlamentul Republicii Moldova pentru a fi luate în considerație la examinarea și aprobarea Planului de Acțiuni de implementare a Strategiei Naționale Anticorupție pentru anul 2012.

Activitățile au fost realizate în cadrul proiectului de monitorizare a implementării Strategiei Naționale de prevenire și combatere a corupției finanțat de Fundația Soros-Moldova/Programul Buna-Guvernare și Partnership for Transparency Fund. Opiniile exprimate în Raport reflectă poziția autorilor și nu reprezintă în mod neapărat punctul de vedere al instituțiilor finanțatoare.

Raportul integral poate fi găsit la www.transparency.md.

JUMĂTATE DIN STUDENȚII INTERVIEVAȚI INVOCĂ CAZURI DE PLAGIERE ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT

În universitatea dvs. există un cod de conduită/etică pentru studenți și angajați? Profesorii vă informează despre criteriile de evaluare a cunoștințelor? Se copie la lucrări de control, teste și examene? Există practica de plagiere a eseurilor și tezelor de licență? Transparency International – Moldova a adresat aceste întrebări studenților din cinci universități din mun. Chișinău (Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice a Moldovei, Universitatea Tehnică din Moldova, Universitatea Liberă Independentă din Moldova și Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”).

Rezultatele sondajului expres atestă ca **91% din studenți apreciază faptul că profesorii îi informează despre criteriile de evaluare a cunoștințelor**; 80% consideră că profesorii depun efort pentru ca prelegerile să fie clare și utile pentru studenți; **67% afirmă că evaluează calitatea prelegerilor profesorilor**; 85% confirmă existența unor coduri de conduită etică în cadrul universităților în care studiază și susțin că sunt familiarizați cu prevederile acestora. În ce privește aplicarea Codului, doar ¼ dintre respondenți cred că cei care îl încalcă sunt sancționați. **Aproape jumătate dintre respondenți susțin că studenții întreprind tentative de mituire a profesorilor și circa 1/3 – că profesorii sunt cei care solicită bani, cadouri și favoruri pentru a-i nota mai bine pe studenți.**

Studenții vin cu un șir de propuneri de îmbunătățire a vieții universitare. Printre acestea figurează modernizarea stilului de predare, inclusiv prin prezentări computerizate, sporirea transparenței și a obiectivității în aprecierea cunoștințelor, suplimentarea orelor practice, modernizarea laboratoarelor, o atitudine mai principială față de

studentii cu o reușită proastă, efectuarea reparațiilor și asigurarea unor condiții mai bune la cămine; îmbunătățirea calității alimentației în cantinele universitare.

Rezultatele interviului atestă o situație îngrijorătoare privind practicile de copiere și plagiat: circa 2/3 dintre respondenți afirmă că în instituția în care învață se copiează examene, teste și aproape o jumătate din respondenți cunosc despre cazuri de plagiere a referatelor și tezelor de licență.

În acest context, este alarmantă extinderea, pe parcursul mai multor ani, a fenomenului de comercializare a tezelor și referatelor prin intermediul Internet-ului, anunțurilor prin poșta electronică și prin așa-numită „publicitate stradală”, prin care se promovează practici ilicite de furt intelectual. Trezește și mai multă nedumerire prezența clauzei de drept de autor pe paginile web ale unor companii care intermediază furtul intelectual (Copyright © Diplom.md ®).

TI – Moldova a atenționat Ministerul Educației și Ministerul Afacerilor Interne asupra situației alarmante în contextul practicilor de copiere și plagiat în instituțiile superioare de învățământ, precum și asupra extinderii fenomenului de comercializare a tezelor și referatelor prin Internet (www.diplom.md, www.teza.md) și „publicitatea stradală”, prin care se promovează fraudele intelectuale.

Totodată, având în vedere faptul că Ministerul Educației este autoritatea responsabilă pentru calitatea educației, iar Ministerul Afacerilor Interne – pentru combaterea diferitor tipuri de fraude, autoritățile în cauză au fost somate să ia atitudine față de cele semnalate și, în cazul în care cadrul legal nu prevede sancțiuni semnificative pentru persoanele care practică sau intermediază furtul intelectual, autorităților li s-a cerut să recurgă la dreptul de a iniția stabilirea unor asemenea sancțiuni.

În calitate de recomandare în acest context, TI-Moldova sugerează de a recurge la practica altor țări în utilizarea sistemelor informaționale de identificare a cazurilor de plagiat și combaterea acestui fenomen.

Sondajul-expres a fost efectuat în cadrul proiectului de monitorizare a implementării Strategiei Naționale de prevenire și combatere a corupției finanțat de Fundația Soros-Moldova și Fondul de Parteneriat pentru Transparență.

Rezultatele sondajului le puteți analiza la www.transparency.md.

MUNICIPALITATEA ARE RESTANȚE LA ASIGURAREA TRANSPARENȚEI REALE A PROCESULUI BUGETAR ȘI A UTILIZĂRII BANILOR PUBLICI

Asociația Presei Independente a lansat al doilea raport de activitate a echipei de monitorizare a utilizării banilor publici în municipiul Chișinău. Raportul cuprinde date și informații din perioada septembrie-decembrie 2011. Echipa de monitorizare activează în cadrul proiectului „**Monitorizarea utilizării banilor publici la Chișinău și Bălți**”, implementat de API, cu susținerea financiară a **Programului Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova**. Proiectul prevede monitorizarea selectivă a transparenței bugetelor publice în municipiile Chișinău și Bălți de către grupuri mixte, formate din jurnaliști, reprezentanți ai asociațiilor obștești și alți cetățeni, fiind parte a campaniei media „*Cere socoteală pentru banii publici!*”.

În perioada septembrie-decembrie 2011, echipa de monitorizare din Chișinău a continuat să urmărească și să evalueze gradul de transparență a utilizării finanțelor publice de către autoritățile și structurile municipale, informarea locuitorilor municipiului despre procesul de elaborare a bugetului local, corectitudinea executării bugetului și eficiența utilizării banilor publici. De asemenea, echipa a implementat activități de monitorizare selectivă a corectitudinii utilizării banilor publici, a transparenței și eficienței sistemului educațional și a sistemului de asistență socială din municipiul Chișinău.

În cel de-al doilea raport, echipa de monitorizare constată că Primăria și Consiliul Municipal Chișinău nu sunt preocupate îndeajuns de asigurarea transparenței reale a procesului de elaborare și executare a bugetului. Astfel, în 2011 nu au avut loc audieri publice privind executarea bugetului, iar audierile pe marginea proiectului bugetului municipal pe anul 2012 au fost organizate mai mult formal. Anunțul despre audierile publice și

proiectul bugetului pe anul 2012 au fost plasate pe pagina web www.chisinau.md cu doar o zi înaintea desfășurării audierilor, motiv din care multe persoane interesate nu au putut participa la audieri.

În raportul echipei de monitorizare se constată existența unor probleme de sistem în procesul de desfășurare a achizițiilor publice în domeniul educațional din Capitală. În baza unor studii de caz documentate, în timpul vizitelor de documentare la diferite instituții de învățământ, echipa de monitorizare atenționează că planificarea defectuoasă a licitațiilor se răsfrânge asupra calității procesului de educație, iar în organizarea alimentației și încălzirii în școli s-au făcut economii din contul sănătății copiilor.

În rezultatul monitorizării transparenței și eficienței sistemului de asistență socială din mun. Chișinău, s-a constatat că cetățenii, inclusiv beneficiari și potențiali beneficiari, nu sunt informați suficient despre activitatea și serviciile specifice, prestate de lucrătorii și asistenții sociali, iar conducerea Direcției Generale Asistență Socială este reticentă la inițiativele de a spori transparența sistemului de asistență socială din Capitală.

Echipa monitorizare a formulat un set de recomandări pentru sporirea corectitudinii utilizării banilor publici, transparenței și eficienței stucturilor municipale, adresate Primăriei și Consiliului Municipal Chișinău, Direcției Generale Educație, Tineret și Sport, Direcției Generale Asistență Socială. Astfel, municipalității i se recomandă să informeze mai activ contribuabilii despre elaborarea și executarea bugetului municipal, să aprobe reguli interne pentru asigurarea transparenței în procesul decizional, să instruiască suplimentar funcționarii privind desfășurarea consultărilor publice cu cetățenii, să revizuiască conținutul paginii web a municipalității. De asemenea, se recomandă efectuarea unui control de audit privind achizițiile publice în anul 2011 în sistemul educațional, monitorizarea permanentă a respectării de către agenții economici contractați a condițiilor de calitate din contractele de achiziții publice ș.a.

Raportul de monitorizare poate fi consultat la adresa www.api.md.

FUNDAȚIA SOROS-MOLDOVA SUSȚINE CEA DE-A XI-A EDIȚIE A ȘCOLII TÂNĂRULUI LIDER POLITIC

Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT a lansat cea de-a XI-a ediție a **Școlii Tînărului Lider Politic (ȘTLP)**. La ședința festivă au participat 46 de audienți ai școlii – reprezentanți ai organizațiilor de tineret din 12 partide politice și ai societății civile.

Prezent la eveniment, directorul executiv al Asociației ADEPT, Igor Boțan, a făcut o scurtă prezentare a proiectului, specificând importanța culturii politice în societate și a trecut în revistă realizările echipei ADEPT în cadrul proiectului, manifestate prin instruirea și informarea generației de tineri lideri politici.

La ședința de lansare a participat și dr. Mihai Cernencu, Șeful Catedrei Științe Umanistice de la Universitatea Liberă internațională din Moldova, moderatorul ședințelor ȘTLP, care și-a exprimat speranța că tinerii vor da dovadă de implicare în cadrul ședințelor și de respect reciproc față de colegi, menționând că „*indiferent de viziune sau culoare politică, la Școala Tînărului Lider Politic, până la încheierea ședințelor - toți devin foarte buni prieten*”.

De asemenea, la ședința de inaugurare au fost prezenți și absolvenți ai ȘTLP din edițiile precedente, care au venit cu un mesaj de încurajare pentru noua promoție, îndemnându-i la responsabilitate și eficacitate în timpul ședințelor, dar și la organizarea diverselor activități extracurriculare.

Școala Tînărului Lider Politic este un proiect al Asociației ADEPT, lansat în 1999, care își propune să contribuie la consolidarea sistemului de partide politice din Republica Moldova și la modernizarea politică a țării prin formarea și instruirea unei noi generații de lideri politici și ai societății civile. Până în prezent, în cadrul celor zece ediții ale Școlii Tînărului Lider Politic au fost instruiți peste 400 de tineri.

Ediția din anul 2012 a Școlii Tînărului Lider Politic este organizată în cadrul proiectului „**Tînărul Lider Politic – promotor al valorilor europene**”, cu sprijinul financiar al **Fundației Soros-Moldova/Programul Buna Guvernare**.

PROGRAMUL SĂNĂTATE PUBLICĂ

CALITATEA ASISTENȚEI MEDICALE SPITALICEȘTI ESTE SUB NIVELUL DORIT, POTRIVIT UNUI STUDIU REALIZAT DE CENTRUL PAS

Locuitorii de la sate, inclusiv cei care fac tratamente în spitalele de nivel republican, persoanele care nu dețin poliță de asigurare medicală și pacienții care trebuie să suporte tratamente chirurgicale sunt categoriile de populație cele mai defavorizate, atât sub aspectul calității serviciilor de care beneficiază, cât și sub cel al accesibilității financiare și al poverii plăților directe pentru asistența medicală spitalicească.

Constatarea aparține autorilor studiului național “**Accesul și calitatea serviciilor medicale spitalicești în percepția populației din Republica Moldova**”, realizat de **Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)**, cu susținerea financiară a **Programului Sănătate Publică al Fundației Soros-Moldova**. Prezentul studiu și-a propus să studieze percepțiile populației legate de accesul și calitatea asistenței medicale în staționar, dar și să identifice dificultățile pe care le confruntă populația la obținerea serviciilor adecvate de diagnostic, tratament și de cazare în spital.

Potrivi studiului, cea mai mare parte a participanților la sondaj au urmat tratamente în staționare de nivel raional (46,8%), republican (26,6%) și municipal (19,7%). Chiar dacă gradul de satisfacție a pacienților variază în dependență de locul de reședință (localități rurale, urbane, municipale), percepția generală a respondenților este că îngrijirile medicale în spitale lasă de dorit la mai multe aspecte.

Ordinea de spitalizare. 52,6% dintre respondenți au afirmat că nu au fost spitalizați în regim programat, dar în regim de urgență, iar 32,5% au fost aduși la spital de către ambulanță. Procentul pacienților spitalizați conform îndreptării de la medicul de familie este și mai mic. 17,4% dintre participanții la studiu au anunțat că nu au avut nici un fel de îndreptare și s-au internat din proprie inițiativă. Un semnal de alarmă este și faptul că cea mai înaltă pondere de internare în spital din proprie inițiativă se atestă printre locuitorii din mediul rural (20,2%). De asemenea, aproape fiecare al șaselea respondent (15,8%) a declarat că a așteptat în secția de internare mai mult de o oră, această situație având ponderea cea mai mare în spitalele republicane (22,5%).

Accesul la informația medicală. Cât privește asigurarea dreptului pacientului la informare, mai mult de un sfert dintre respondenți au menționat că în momentul internării nu au fost informați plenar de către personalul medical despre intervențiile medicale propuse, riscurile și despre alternativele intervențiilor ce urmau să li se efectueze. Cel mai scăzut nivel de acces al pacienților la propriul dosar medical din spitale se atestă printre pacienții din localitățile rurale (28,6%) și cei care se tratează în spitalele raionale (24,7%).

Accesul la medicamente. Un număr mare de respondenți au declarat că, fiind internați în spital, au fost nevoiți să-și procure toate medicamentele din cont propriu (16,9%), iar 29,6% au fost nevoiți să procure suplimentar medicamente la cele asigurate de spital. Principala cauză invocată de 62,3% dintre respondenți, care au declarat că și-au procurat personal medicamentele, a fost faptul că medicul i-a anunțat că spitalul nu dispune de toate medicamentele necesare tratamentului acestuia. Procentul dat a fost cel mai înalt în spitalele raionale (69,2%), în comparație cu cele republicane (60,8%) și municipale (48,4%).

Totodată, 16,9% dintre persoanele chestionate au afirmat că au primit medicamentele pentru o săptămână înainte sau pentru toată perioada aflării în spital. Astfel, le administrau de sine stătător zilnic. Procentul dat a fost mai înalt în spitalele municipale (19,4%), urmate de spitalele raionale (17,6%) și cele republicane (15,9%).

Plățile oficiale și neoficiale legate de spitalizare. Conform rezultatelor anchetării, 22,2% dintre pacienți au efectuat plăți oficiale pentru serviciile de staționar (în casa instituției medicale). Referitor la plățile neoficiale achitate pentru tratamentul de staționar, 37,9% de persoane din eșantion au afirmat că astfel de plăți le-au făcut direct personalului. Cele mai multe plăți neoficiale au fost înregistrate în rândul respondenților internați în instituțiile de nivel republican (48,4%), comparativ cu spitalele municipale (39,7%) și raionale (31,2%). În urma analizei pe secții, pe primul loc se găsesc maternitățile (71,0%), urmate de unitățile chirurgicale (50,9%). Deși studiul relevă faptul că în spitalele de toate nivelele frecvența plăților oficiale și neoficiale pentru servicii, precum și mărimea acestora constituie o povară adeseori catastrofală pentru venitul gospodăriilor, totuși, 61,6% din respondenții (care au confirmat că au efectuat plăți neoficiale personalului din spitale) au declarat că le-au făcut din proprie inițiativă (bani sau cadouri drept mulțumire pentru serviciile prestate); 23,2% au menționat că au fost condiționați de către personalul spitalului, iar 14,7% dintre pacienți au găsit valabile ambele modalități.

Gradul de satisfacție a pacienților față de îngrijirile medicale în spitale. Per ansamblu, studiul atestă un nivel înalt de satisfacție a pacienților (80,2%) față de serviciile spitalicești ce le-au fost acordate, în special, privind cunoștințele și nivelul de calificare a medicilor, timpul și atenția ce le-a fost acordată, precum și de calificarea și atitudinea personalului medical mediu. Pacienții însă au fost mai puțin satisfăcuți de condițiile de cazare din spital și de mărimea plăților pentru servicii din propriul buzunar. Locuitorii din mun. Chișinău și Bălți s-au declarat cei mai nemulțumiți de serviciile acordate în spital în timpul zilei, în orele nocturne, în zilele de odihnă și sărbători, în comparație cu cei care locuiesc în sate și în centrele raionale.

Studiul "Accesul și calitatea serviciilor medicale spitalicești în percepția populației din Republica Moldova" a fost lansat oficial în cadrul unei dezbateri publice, rezultatele prezentei cercetări urmând a fi utile oficialilor de la Ministerul Sănătății și tuturor partenerilor interesați în trasarea unor corective ale planurilor strategice și în adoptarea unor măsuri de îmbunătățire a accesului și calității serviciilor medicale acordate de către spitalele Republicii Moldova.

Studiul reprezintă o cercetare cantitativă, efectuată în baza unui chestionar (administrat de operatorii Centrului de Investigații Sociologice și Marketing "CBS-AXA"), pe un eșantion de 1204 persoane, selectate aleatoriu, care pe durata ultimelor 12 luni au fost internate în spital. Datele au fost colectate în perioada martie-aprilie 2011. Rezultatele sondajului sunt reprezentative pentru segmentul de populație generală a Republicii Moldova (doar malul drept al râului Nistru) și are o marjă maximă de eroare de $\pm 3\%$, la nivelul de încredere de 95%.

PROGRAMUL EGALITATE ȘI PARTICIPARE CIVICĂ

JURNALIȘTII PENTRU ȘANSE EGALE ȘI DIVERSITATE - CAMPANIE MEDIA

Centrul de Investigații Jurnalistice a lansat, în cadrul Clubului Jurnaliștilor de Investigație, Campania media de informare și sensibilizare „**Jurnaliștii pentru șanse egale și diversitate**”. Campania media se desfășoară în cadrul unui proiect susținut de **Programul Egalitate și Participare Civică al Fundației Soros-Moldova**.

Prin această Campanie, Centrul de Investigații Jurnalistice își propune să contribuie la reducerea stigmatizării/discriminării prin sensibilizarea opiniei publice și sesizarea factorilor de decizie referitor la problemele legate de discriminare după sex, religie, gen, rasă, vârstă, stare socială și altele. Împreună cu jurnaliști de la diferite medii de informare vor fi identificate domeniile, instituțiile unde au loc cazuri de discriminare și categoriile de cetățeni care sunt discriminate, realizând un ciclu de anchete de presă prin care vor fi arătate problemele în complexitatea lor. Articolele de investigație vor porni de la cazuri concrete până la denunțarea unui fenomen. Prin realizarea investigațiilor, organizația își propune să prevină faptele de discriminare, să vadă modul în care se acordă asistență de specialitate victimelor discriminării, cum se investighează, constată și se sancționează faptele de discriminare.

Investigațiile jurnalistice, pe lângă faptul că vor aborda probleme legate de încălcarea drepturilor diferitor categorii de persoane discriminate, vor conține o boxă informativă cu prevederi din legislație privind drepturile omului, date de contact ale structurilor unde cetățenii pot să se adreseze pentru a-și apăre drepturile, dar și informații de conștientizare și promovare a nediscriminării pentru toată populația.

În cadrul Clubului Jurnaliștilor de Investigație vor fi discutate subiecte de interes public legate de fenomenul discriminării, necesitatea luării de măsuri în vederea protejării drepturilor categoriilor discriminate, dar și pentru încurajarea jurnaliștilor să abordeze profesionist și să acorde o mai mare atenție subiectelor legate de discriminare.

Concomitent, reprezentanții Centrului de Investigații Jurnalistice vor monitoriza reacțiile factorilor de decizie la problemele legate de discriminare din materialele de investigație și cele dezbătute în cadrul Clubului.

"Soarta copiilor din internate după absolvire - discriminare sau neglijare?" a fost tema pusă în discuție în cadrul primei întâlniri. Jurnaliștii au avut ocazia să discute cu reprezentanții Ministerului Educației, Ministerului Sănătății, Direcției Municipale pentru Protecția copilului, ai organizațiilor neguvernamentale, dar și cu absolvenții unor instituții rezidențiale.

ȘOMAJUL - "PROFESIE" PENTRU MULȚI ABSOLVENȚI DE INTERNATE

Absolvenții de internate sunt supuși unui risc mai mare de a nimeri în șomaj. În comparație cu tinerii care cresc în mediul familial, majoritatea copiilor din internate își continuă studiile nu în licee sau universități, ci în școli profesionale sau de meserii. Una dintre cauzele acestei situații este slaba pregătire pe care o oferă instituțiile rezidențiale, dar și lipsa orientării profesionale și a elementelor deprinderi de viață. Motivele discriminării cu care se confruntă majoritatea copiilor care au crescut în instituțiile rezidențiale au fost discutate la ședința Clubului Jurnaliștilor de Investigație, desfășurată la 19 ianuarie.

Prezent la eveniment, Valentin Crudu, șeful Direcției învățământ preșcolar, primar și secundar general în cadrul Ministerului Educației, a declarat că fiecare al doilea tânăr care a absolvit internatul în 2011 a plecat pentru o școală profesională sau de meserii. În același timp, doar 8 la sută dintre absolvenți au ales liceul și 7 la sută – au fost admiși în colegii. Fiecare al treilea absolvent nu a dorit sau nu a avut posibilitatea să meargă la studii.

Potrivit lui Valentin Crudu, absolvenții instituțiilor rezidențiale beneficiază de o indemnizație unică în valoare de 5 mii de lei, fiind susținuți financiar, prin burse, indemnizații și alocații

pentru alimentare pe tot parcursul studiilor. La absolvirea instituțiilor de învățământ – școli profesionale, colegii sau universități, statul le achită o îndemnizație unică în valoare de 10 mii de lei.

O altă participantă la eveniment, Aliona Stepan, coordonator de programe la Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului, a spus că absolvenților de internate le este foarte greu să facă studii superioare. „În unele cazuri, membrii comisiilor de admitere din colegii, văzând diploma de absolvire a școlii-internat nu sunt tare bucuroși să aibă asemenea copii în instituțiile lor și încearcă să-i orienteze spre o școală profesională și școala de meserii”.

Asigurarea cu spațiu locativ este o altă problemă greu de soluționat în cazul absolvenților de internate. Conform legii, la absolvirea internatului, orfanii ar trebui să se întoarcă în casa părinților, pe care statul trebuie să o păstreze în cazul în care părinții nu mai sunt în viață, iar dacă aceștia trăiesc, tinerii au dreptul la un spațiu locativ care li se cuvine pe drept. În realitate, de multe ori acești tineri se pomenesc în stradă.

Șefa secției reintegrare în familie și adopții de la Direcția municipală pentru protecția copilului, Angela Ganea, a menționat că direcția, răspunzând la nevoile copiilor, a creat serviciul de zi și plasament pentru tinerii post-instituționalizați, cu o capacitate de 35 de locuri. Aici pot veni absolvenții din toate gimnaziile-internat din republică, care nu dispun de spațiu locativ.

„Pentru a asigura dreptul tinerilor la un loc de muncă a trebuit ca municipalitatea să dispună de o carte de imobil, în care avem 300 de beneficiari cu viză de reședință pe adresa juridică a direcției. Aceasta ne dă posibilitatea de a documenta copiii care nu au un loc de trai, pentru a le oferi dreptul de a se angaja și a beneficia de apartamente sociale”, a menționat Angela Ganea.

Potrivit Silviei Lupan, coordonator programe de protecție a copilului UNICEF, absolvenții instituțiilor rezidențiale sunt supuși unui risc mai mare de a nimeri în șomaj. Rezultatele unui studiu realizat cu suportul UNICEF, arată că aproximativ 40 la sută dintre absolvenți ajung șomeri, în timp ce rata șomajului la nivel de țară în cadrul grupului de vîrstă 15-24 ani constituie 15,4%. În comparație cu tinerii care cresc în mediul familial, absolvenții instituțiilor rezidențiale de două ori mai des urmează studii profesionale și de opt ori mai rar ajung să-și facă studii superioare. Totodată, riscul de a ajunge în trafic pentru acești tineri este de zece ori mai mare comparativ cu semenii lor care locuiesc în familie.

Actualmente, în subordinea Ministerului Educației sunt 50 instituții de tip rezidențial, în care sunt plasați 4814 copii.

Ședința Clubului Jurnaliștilor de Investigație a fost organizată în cadrul proiectului “Campania media de informare și sensibilizare „Jurnaliștii pentru șanse egale și diversitate”, susținută de Fundația Soros-Moldova.

REPORTAJE / INTERVIURI PUBLICATE PE SITE-UL WWW.DISCRIMINARE.MD

Nu merg la liceu deoarece sunt numiți țigani

Satul Schinoasa din comuna Ibirica, raionul Călărași, are o populație de 298 de oameni, preponderent de etnie rom. În această localitate nu există magazin, biserică, coală sau altă instituție publică.

Lipsa plângerilor din partea romilor referitoare la discriminarea lor pe motiv de etnie poate fi explicat prin neîncredere și prin faptul că nu au cunoștințele necesare. De obicei, românii nu se adresează instituțiilor competente pentru anchetarea cazurilor. Ei nu își cunosc drepturile și libertățile. Mai mult decât atât, spune avocatul parlamentar Tudor Lazăr, documentarea acestor cazuri este dificilă și necesită rapiditate în acțiuni, stabilirea martorilor și altor probe.

Articolul integral poate fi citit la <http://discriminare.md/2012/01/03/nu-merg-la-liceu-deoarece-sunt-numiti-tigani/>.

Copii cu dizabilități – învingători de două ori

Sergei Caireac nu mai merge la coală de 6 ani din cauză că instituția de învățământ nu-i poate asigura accesul la studii. Din acest motiv, este nevoit să înlătească la domiciliu. Republica Moldova a ratificat Convenția ONU privind oamenii cu dizabilități, însă viața acestora nu s-a schimbat prea mult.

Reportajul integral poate fi văzut la <http://discriminare.md/2012/01/05/sortiti-sa-invete-acasa/>.

Viața în scaun rulant te schimbă

Din copilărie, peste zi a rămas intuit pentru totdeauna în scaunul rulant. „Am avut un mare noroc”, povestește cu ironie Alexandru Cebotari despre ziua în care medicii i-au tratat la nouă luni o răceală puternică cu o puncție lombară nereușită. La 19 ani, conștient că nimic numai poate fi schimbat, Alexandru își trăiește

via a ca atare: înva , face sport i se distreaz cu prietenii. Totu i, ar dori mai multe rampe, mai pu ine borduri i mai mult toleran din partea celor din jur.

Interviul integral poate fi citit la <http://discriminare.md/2012/01/10/viata-in-scaun-rulant-te-schimba/>.

La cei săraci nici medicul nu trage

În noiembrie 2011, Elena Vleju din comuna Cuhne ti, r. Glodeni, care suferea de ciroz cronic , a r mas intuit la pat în urma unui tratament nefinalizat. Femeia f cea parte dintr-o familie cu venituri mici i era f r un serviciu permanent. Elena nu avea poli a de asigurare medical i nu putea beneficia de asisten din cauza lipsei de bani.

Pre edinta Organiza iei invalizilor din localitate, Nina Ciobanu, a luat atitudine i a cerut pentru Elena o poli de asigurare medical , ca bolnava s poat fi internat la spital. Nu a reu it s ob in poli a la timp...

Articolul integral poate fi v zut <http://discriminare.md/2012/01/24/la-cei-saraci-nici-medicul-nu-trage/>.

Ursarii romi caută medicii cu lumânarea

Cei peste 300 de romi din satul Ursarii locuiesc izola i de civiliza ie. Cel mai des, îi viziteaz medicii. Ambulan ele vin aici de aproape 100 de ori pe an. Din cauza s n t îi ubrede ursarii apeleaz frecvent la Serviciul de asisten medical de urgen . Uneori îns ajutorul întârzie, iar asta cost vie i.

Reportajul integral poate fi v zut la <http://discriminare.md/2012/01/24/ursarii-cauta-medicii-cu-lumanarea/>.

Din bărbat în femei, dar fără acte

La 30 de ani, Clara este în plin proces de transformare din b rbat în femeie. Tranzi ia implic deopotriv cu schimb rile fizice, modific ri în actele de identitate, dar i un dram de toleran care se las a teptat de la cei din jur, spune Clara. „**Transsexual**” se refer la o persoan ce are un sex psihologic diferit de cel biologic i care dore te s fie identificat în societate cu sexul s u psihologic.

Interviul integral poate fi citit la <http://discriminare.md/2012/01/25/din-barbat-in-femeie-dar-fara-acte/>.

Materialele sunt publicate în cadrul proiectului „Despre discriminare și diversitate pe înțelesul tuturor”, implementat de Centrul de Informare și Documentare în domeniul Drepturilor Omului, cu susținerea financiară a Programului Egalitate și Participare Civică al Fundației Soros-Moldova.

PROGRAMUL MASS-MEDIA

CÂȘTIGĂTORII CONCURSULUI „PROMOVAREA JURNALISM CIVIC ȘI CETĂȚENESC” AU FOST ANUNȚAȚI

Programul Mass Media al Fundației Soros-Moldova a premiat câștigătorii competiției „**Promovarea jurnalismului civic și cetățenesc**”. În cadrul concursului au putut participa televiziunile regionale ce fac parte din Asociația Radiodifuzorilor Regionali, creată în cadrul proiectului „Consolidarea Rețelei Radiodifuzorilor Regionali în producerea de programe audiovizuale cu caracter comunitar și public”, susținut de Guvernul Suediei. Valoarea premiilor, în dependență de categoriile și locul obținut, a constituit între 1200 dolari SUA și 100 dolari SUA.

Competiția a presupus următoarele categorii:

- **Promovarea jurnalismului cetățenesc**, unde au putut participa exclusiv stațiile TV;
- **Promovarea jurnalismului civic**, unde s-au înscris doar echipele de creație ale stațiilor tv;
- **Promovarea activismului cetățenesc**, unde și-au putut depune dosarele doar cetățenii desemnați de către stațiile.

Câștigătorii au fost desemnați de către un juriu, format din: **Aneta Gonța** – prodecan al Facultății de Jurnalism, doctor în Științe Politice, **Ion Bunduchi** - expert în jurnalism cetățenesc și **Petru Macovei** – președinte al juriului, directorul Asociației Presei Independente din Moldova.

Pe podiumul câștigătorilor au urcat:

Promovarea jurnalismului cetățenesc

- **ATV, Comrat** – locul I;
- **Ayin Acik, Ceadâr-Lunga** – locul II;
- **Impuls TV, Șoldănești** – locul III.

Promovarea jurnalismului civic

- **Echipa Flor TV, Florești** - locul I;
- **Echipa Bas TV, Basarabeasca** – locul II;
- **Echipa Canal X, Briceni** - locul III.

Promovarea activismului civic (au fost instituite câte 5 premii pentru fiecare loc)

➤ **Locul I**

- **Marina Moldovanu**, Impuls TV, Șoldănești;
- **Igor Nepeivoda**, AVM, Edineț;
- **Ghenadii Vîlkov**, Ayin-Acik, Ceadâr-Lunga;
- **Alexandru Rață**, Flor TV, Florești;
- **Leonid Mihov**, NTS, Taraclia.

➤ **Locul II**

- **Ludmila Materinca**, Impuls Tv, Șoldănești;
- **Vitalie Kriminski**, TVD, Dondușeni;
- **Nicolai Kroitor**, Ayin-Acik, Ceadâr-Lunga;
- **Ion Negru**, Euronova, Ungheni;
- **Constantin Catlabuga**, TVD, Dondușeni.

➤ **Locul III**

- **Anastasia Grossu**, Flor TV, Florești;
- **Valentin** (s. Parcova), AVM, Edineț;
- **Doina Ostrov**, Flor TV, Florești;
- **Gheorghe Gaidarji**, NTS, Taraclia;
- **Nadejda Paslari**, NTS, Taraclia.

Jurnalismul cet enesc reprezintă acel tip de jurnalism care poate fi practicat de orice cet ean care monitorizează comunitatea în care tr ie te. Cet enii pot filma cu o camer pentru amatori, un aparat de fotografiat sau un telefon mobil situa ii interesante, le

postează pe internet sau le expediaz la televiziune, iar ulterior aceste imagini devin tiri. Jurnalismul cet enesc nu reprezintă o meserie, ci o alegere de participare civic .

Emisiunile și programele de știri ale Asociației Radiodifuzorilor Regionali pot fi văzute/ascultate la www.canalregional.md.

ANUNȚURI

CONCURS DE SELECTARE A JURNALIȘTILOR ȘI ACTIVIȘTILOR DIN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI

Termen limită: 06 februarie, 2012, ora 18.00.

Încălcarea dreptului la libertatea și siguranța persoanei nu este una ocazională în Moldova. Aceasta reprezintă un fenomen sistemic și continuu. Moldova este în mod constant condamnată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru violarea acestui drept fundamental, în mod special din cauza motivelor slabe ale mandatelor de arest emise de judecătorii de instrucție moldoveni. Funcția judecătorilor de instrucție este de a asigura respectarea drepturilor și libertăților fundamentale la etapa pre-judiciară a procesului penal prin exercitarea controlului judiciar asupra acțiunilor de urmărire penală și prin aplicarea unui număr de măsuri procesuale de constrângere, inclusiv arestarea preventivă. Deși deciziile (încheierile) pe care le pronunță judecătorii de instrucție afectează direct libertatea persoanelor, în practică acestea nu sunt altceva decât niște „forme fără fond”, deoarece de cele mai multe ori nu sunt motivate sau sunt motivate insuficient. Atât organizațiile societății civile, cât și organele de autoadministrare judecătorească le lipsesc instrumentele necesare de monitorizare permanentă a activității judecătorilor de instrucție pentru a-i face responsabili pe aceștia din urmă de lipsa motivelor adecvate a mandatelor de arest emise.

La etapa actuală, instituțiile internaționale și europene exercită o presiune tot mai insistentă asupra Moldovei pentru ca aceasta să-și reformeze sistemul de justiție, în special sistemul judecătoresc. Totuși, acțiunile întreprinse până acum în această direcție de către autoritățile judiciare și guvernamentale sunt lipsite de consistență. În condițiile descrise, **Programul de Drept al Fundației Soros-Moldova (PD/FSM)** în cooperare cu Programul pentru Drepturile Omului și Buna Guvernare din cadrul Fundațiilor pentru o Societate Deschisă-Budapesta (HRGGP/OSF) implementează proiectul „**Îmbunătățirea respectării dreptului la libertatea și siguranța persoanei în Moldova**”. Proiectul urmărește crearea mecanismelor coerente și durabile de monitorizare a puterii judecătorești de către societatea civilă prin implicarea activă a reprezentanților mass-media și activiștilor din domeniul drepturilor omului. Proiectul, de asemenea, va promova dezvoltarea mecanismelor interne de responsabilizare judecătorească (judicial accountability).

Persoanele selectate vor beneficia de o instruire interactivă în domeniul justiției penale și monitorizării acesteia de către reprezentanții societății civile, care va avea loc în zilele de 17-18 februarie, 2012, la Chișinău. Ulterior, din cadrul persoanelor instruite, vor fi selectați 5 jurnaliști și 5 activiști din domeniul drepturilor omului care, împreună cu 5 avocați, vor forma 5 echipe mobile interdisciplinare de monitorizare a activității judecătorilor de instrucție. Echipele mobile nu doar vor urmări îndeaproape activitatea judecătorilor de instrucție, ci și vor expune public erorile judiciare comise de aceștia în procesul aplicării măsurilor procesuale de constrângere, în special a arestării preventive.

Condițiile concursului

Persoanele interesate vor trimite dosarele complete în limba română (Scrisoarea de intenție și CV-ul) la adresa de e-mail: rdanii@soros.md sau le vor depune la recepția Fundației Soros-Moldova, cu mențiunea ”Pentru concurs – jurnaliști și activiști”, până la 6 februarie 2012, ora 18.00.

Candidații eligibili vor demonstra:

- motivație autentică de a participa la implementarea proiectului;
- cunoștințe în domeniul protecției drepturilor omului;
- capacități de investigare și raportare;
- aptitudini de cercetare și documentare;
- experiență în monitorizarea drepturilor omului și relatarea încălcărilor semnalate.

Atenție: Beneficiarii proiectului pot fi atât jurnaliști și activiști din domeniul drepturilor omului cu experiență avansată, cât și cei cu experiență minimă. Se încurajează participarea jurnaliștilor și activiștilor din afara Chișinăului, precum și a celor tineri interesați de a implica constant în promovarea și monitorizarea respectării drepturilor omului în sistemul de justiție.

Pentru informații suplimentare, contactați: Radu Danii, Coordonator proiecte Justiția Penală și Drepturile Omului, tel: 270031; e-mail: rdanii@soros.md.

CONCURS DE SELECTARE A PARTICIPANȚILOR LA VIZITELE DE SCHIMB DE EXPERIENȚĂ ÎN CADRUL PROIECTULUI „DEZVOLTAREA CURRICULUMULUI UNIVERSITAR ÎN DOMENIUL STUDIILOR EUROPENE DIN REPUBLICA MOLDOVA”

Termen limită: 12 februarie, 2012.

Programul Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova vă invită să participați la concursul de selectare a participanților la vizitele de schimb de experiență în cadrul proiectului „**Dezvoltarea curriculumului universitar în domeniul studiilor europene din Republica Moldova**”.

Proiectul dat are scopul de a spori calitatea predării studiilor europene în universitățile din RM prin transferul de cunoștințe și experiență în domeniu între mediul academic din România și cel din Moldova, și este implementat în colaborare cu Departamentul de Relații Internaționale și Studii Europene al Colegiului Național de Științe Politice și Administrative din București și Clubul Academic de Studii Europene.

Obiective:

- Aprofundarea experienței de predare în domeniul studiilor europene pentru profesorii universitari din Republica Moldova, prin intermediul explorării individuale a unei instituții de învățământ superior din România;
- Îmbunătățirea modului de adecvare bibliografică prin elaborarea unor suporturi bibliografice de curs (readere);
- Crearea unei comunități formate din cadre didactice universitare din România și Republica Moldova, bazată pe interesul în domeniul studiilor europene, având ca scop aprofundarea cunoștințelor și valorificarea acestora în spațiul academic și public din cele două state.

Sunt eligibile cadrele didactice din universitățile din Republica Moldova care predau cursuri despre UE, integrare europeană, relațiile UE–RM, drept comunitar, integrare economică europeană, etc.

*Nu sunt eligibili participanții la vizitele individuale de studiu desfășurate în anul 2011, în cadrul aceluiași proiect.

Vizitele de studiu vor avea loc în perioada martie - mai 2012, iar participanții vor avea posibilitatea să viziteze la alegere universități din București, Iași și Oradea.

Doritorii de a participa la concurs sunt rugați să prezinte un dosar ce va conține:

- Formularul de participare completat (poate fi găsit la www.soros.md)
- Curriculum Vitae
- scrisoare de recomandare (din partea conducerii Catedrei/Facultății)
- scrisoare de motivare în care să specifice așteptările de la vizita de studiu
- Copia buletinului de identitate și a pașaportului
- Alte materiale considerate necesare.

Dosarul complet va fi expediat la următoarea adresă de e-mail: cciofu@soros.md sau la adresa: str. Bulgară 32, MD-2001, or. Chișinău, Republica Moldova, cu specificarea: Pentru Cornelia Ciofu, Coordonator Program Buna Guvernare, pentru concursul de selectare a participanților la vizitele de schimb de experiență „Dezvoltarea curriculumului universitar în domeniul studiilor europene din Republica Moldova”.

ARTA ȘI CULTURA ÎN SPRIJINUL SOCIETĂȚII CIVILE

Termen limită: Proiectele pot fi depuse în mod continuu, până la 31 decembrie, 2012.

Programul de Artă și Cultură (PAC), Open Society Foundations, anunță concurs de granturi. PAC își dedică activitatea sprijinirii procesului artistic, culturii, drepturilor omului și pledoariilor în domeniul social. Prin intermediul Programului de Granturi, PAC încearcă să încurajeze gândirea critică și sporească inițiativele sociale în acele părți ale lumii unde societățile deschise sunt lipsite sau slab dezvoltate și unde drepturile culturale ale grupurilor minoritare sunt în pericol. Scopul acestui concurs este de a consolida infrastructurile culturale alternative autonome și inițiativele novatoare în artă în vederea ridicării standardelor profesionale în domeniul artei în regiunile în care PAC activează, precum și promovarea reformei în sfera politicilor culturale.

Proiecte eligibile

Proiectele care au ca scop să consolideze cultura ca un pilon în dezvoltarea societăților deschise în Asia Centrală (Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Uzbekistan), Caucaz, Afghanistan, Moldova, Mongolia și Turcia), și care vizează unul din următoarele tipuri de activități:

- Producție culturală
- Crearea și consolidarea platformelor culturale
- Dezvoltarea profesională și consolidare de capacități umane

Programul oferă granturi pentru proiecte care variază între 1.000 și 30.000 USD.

Proiectele pot fi depuse în mod continuu pe parcursul perioadei indicate în limba engleză sau rusă.

Pentru informații detaliate și lista proiectelor eligibile, consultați Ghidul aplicantului disponibil pe:

<http://www.soros.org/initiatives/arts/focus/civil-society/grants>

Înainte de a aplica, expediați o cerere de aplicare. Timp de 2 săptămâni veți primi un răspuns. Dacă sunteți eligibili, veți fi invitați să completați formularul de aplicare. Cererea-formular, adresa de e-mail la care trebuie expediată cererea, precum și celelalte detalii privind modalitatea de aplicare sunt disponibile pe:

<http://www.soros.org/initiatives/arts/focus/civil-society/grants>

Pentru informații suplimentare: Daniela Bolganschi, dbolganschi@osi.hu, tel: +36 1 882 3163.

EVENIMENTE VIITOARE

10-11 februarie, 2012, Chișinău

Training pentru jurnaliști și activiști în domeniul drepturilor omului, în cadrul proiectului „**Îmbunătățirea respectării dreptului la libertatea și siguranța persoanei în Moldova**”, implementat de Programul de Drept al Fundației Soros-Moldova. Proiectul urmărește crearea mecanismelor coerente și durabile de monitorizare a puterii judecătorești de către societatea civilă prin implicarea activă a activiștilor și reprezentanților mass-media.

17-18 februarie, 2012, Chișinău

Training pentru jurnaliști și activiști în domeniul drepturilor omului, în cadrul proiectului „**Îmbunătățirea respectării dreptului la libertatea și siguranța persoanei în Moldova**”, implementat de Programul de Drept al Fundației Soros-Moldova. Proiectul urmărește crearea mecanismelor coerente și durabile de monitorizare a puterii judecătorești de către societatea civilă prin implicarea activă a activiștilor și reprezentanților mass-media.